

Kopje thee?

L. Polman*

‘Veel Afrikaanse leiders weigeren om troepen aan VN-vredesmissies bij te dragen, omdat ze hun legers nodig hebben om hun eigen bevolkingen te intimideren,’ sneerde Kofi Annan eens. Hij was boos en gefrustreerd. De (destijds nog) VN-secretaris-generaal was weer eens op zoek naar blauwhelmen om een missie te bemannen en kreeg overal het deksel op zijn neus.

Als Afrikaanse leiders al eens blauwhelmen leveren, dan plukken ze die niet bepaald uit hun militaire elite, is een andere klacht. UNAMID, de VN-missie in Darfur, moet het doen met een benedenmaatse bemanning. Dat is één van de struikelblokken die beschreven staan in een recent onderzoek naar (onder meer) UNAMID van het Instituut Clingendael en Cordaid. Het komt allemaal door de bepa-

civiele vacatures in de operatie moeten we ‘knelpunten en vertragingen’ verwachten, want UNAMID’s burgerpersoneel moet op orders van Khartoum voor ten minste de helft uit Afrikaanse landen komen. In dit rapport even geen beleefdheidsjes, ik zei het al.

Maar zelfs de meest westers geschoolde roomblanke bemensing zou weinig of niets kunnen veranderen aan het feit dat de VN in Darfur weer eens op een *mission impossible* is afgestuurd. Onrustbarende déjà vu’s borrelen boven. De VN kampt met de gebruikelijke vertragingen. UNAMID had op 1 januari 2008 operationeel moeten zijn, maar door de uitputtingslagen die met visa- en douaneautoriteiten bevochten moeten worden, lijkt de ontplooiing van de missie nog het meest op de gang van een slak over een teerton.

Afrikaanse leiders plukken hun blauwhelmen niet uit hun militaire elite

ling van de regering in Khartoum dat UNAMID alleen mag komen als de missie zo goed als exclusief uit Afrikaanse militairen bestaat. Khartoum heeft de missie nooit echt gewild en stelde de eis van een Afrikaanse invulling expres om UNAMID zo zwak mogelijk te laten zijn. Nee, onderzoeker Jaïr van der Lijn maakt het in *To Paint the Nile Blue* niet mooier dan het is. Ook in het opvullen van de hogere

Wat ook ontbreekt, niet voor de eerste keer in de geschiedenis van de VN, is een *peace to keep* voor de *peacekeepers*. Het is gewoon oorlog in Darfur. Darfur-kenners telden eind 2007 ten minste 25 actieve strijdende partijen. Behalve de regering zijn er de steeds verder versplinterende rebellenbewegingen en ook regeringsgezinde partijen beginnen uiteen te vallen. De gevreesde *janjaweed* bijvoorbeeld is het beu om steeds eindeloos op soldij van de staat te moeten wachten en is begonnen zichzelf dan maar te betalen door filialen van de Nationale Bank te beroven. Ook wordt een aantal relatief

* Mw. L. Polman is freelance journalist en auteur van *'k Zag twee beren. De achterkant van de VN-vredesmissies*.

nieuwe nep-rebellenbewegingen gesignaleerd, groepen die door de regering uit de grond zijn gestampt, van geld en wapens worden voorzien en wier opdracht het is om aan vredesonderhandelingstafels tegenwicht te bieden aan

Vorbij wegblokkades tuffen VN-patrouilles het domein van weer een andere factie binnen

echte rebellengroepen. Darfur bestaat inmiddels uit tientallen koninkrijkjes. Vorbij ieder van de ontelbare wegblokkades tuffen VN-patrouilles het domein van weer een andere factie binnen.

Sudan is zo complex geworden, dat zelfs bevolking, regering en rebellen de processen niet langer tot in de details doorgronden. Ieder verhaal dat je hoort is partijdig en dus slechts een mening, constateert de onderzoeker. Zonder wetenschap van wie de macht heeft en wie niet, is het voor UNAMID-militairen van levensbelang om contacten met de lokale bevolking op te bouwen. Clingendael beveelt ze aan om thee te drinken. Niet zomaar kopjes voor de gezelligheid natuurlijk. 'Door theedrinken kan men leren de situatie aan de grond te begrijpen.' Het theedrinken '...dient gekoppeld te worden aan het algehele politieke proces.'

Maakt het Job Cohen-model, na Amsterdam, straks ook furore in Darfur? ■